

ԹՈՒՐԻՔԻԱ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՒ ՇՈՒՐՁ

ԸՄԷՆ հայտ բաղձանքն է՝ որ առաջ երթալ հաստատուի իր հայրենի երկրին մէջ մէկի ձգելով թափառական կեանքի բոլոր դառնութիւնները:

Ընտ առոր համար էր, որ Պոլսահայ մամուլի տուած լուրը, որուն համաձայն բոլոր թրքահայաստաններ կարող էին խօսքիւ վերադառնալ եւ տիրանալ իրենց ստացուած քներուն եւ քաղաքացիական իրաւունքներուն՝ ախտահարման հայութեան կողմէ մասնաւոր շահեկանութեամբ մը լսուեցաւ, կարծես աւետիս մըն էր, որ ոչ միայն պարզ հետաքրքրութիւն ստեղծեց, այլ պահ մը ապրեցուց զանոնք բաղձալի հեռանկարներու գինովցնող մթնոլորտին մէջ:

Ըստ չանցած հերքուեցաւ էլ Պոլսայ կուսակալ Սամի պէյի թիրիմացութեան ենթադրուած այդ լուրը՝ նախապէս աւետիս շեփորող Պոլսահայ մամուլին կողմէ եւ մենք մեր կարգին արձանագրեցինք:

Երբ հերքուեցաւ, միկարծէք թէ ան իրականութեան բոլորովին անհամապատասխան էր, այլ մեր համեստ կարծիքով, հերքուեցաւ անոր համար որ այդ հարցը պաշտօնականութեան բովէն չէր անցած անոր համար որ այդ հարցը պաշտօնականութեան բովէն չէր անցած եւ միայն որոշ շրջանակներ անոր շուրջ փսփոսքներ տակաւին կ'ընէին:

Իրողութիւնը այն է որ փաստօրէն գոյութիւն ունի թուրքիան բարգաւաճեցնելու ծրագիրը, կառավարական շրջանակներ, հանրային կեանքը ղեկավարող մարմիններ եւ մամուլը, եւ մեր փնտաւելու վրայ են Պատասխանատու նկատուածներ եւ նոյն իսկ Սալի կուսակցութիւնը թուրքիան ծաղկեցնելու ազգակներուն առաջին զօրն վրայ կ'ընեն Հայոց վերադարձը:

Տարբեր եւք չիկայ արդի թուրքիոյ վարիչներուն համար, երբ անոնք իրենց հայրենիքը անտեսական կապանքներէն ազատել կուզեն անկողմ հայրենա սիրութեամբ՝ մը պէտք է հրաւեր տան փորձուած շինարար բազմակներուն, գաղթականութեան մէջ թափառող հայերուն: Թուրք տարրը բնականէն արտագրող չէ եւ թէ այսօրուան վարիչները կը կարծեն որ արտասահմանէն 150 հազար թուրք մուհաճիրներ բերելով երկիրը կը շէնցեն, չարաչոր կը սխալին, եւ իրենց սխալին հետեւան: Թուրք մուհաճիրները բերելով պիտութեան պիտանքն պիտի դառարկեցնեն, ծոյրեալ եւ ծոյրեալ բանակ մը եւս պիտի կանգնեցնեն, որիւր ոչինչ պիտի ընէ այս վիժած ծրագիրը:

Թուրքիան, ուր 80 միլիոնէ աւելի բնակչութիւն մը կարող է բնակիլ, հիմայ հազիւ 7 կամ 8 միլիոն բնակիչ ունի, թուրքահայաստանի բարգաւաճ շրջանները այժմ աւերակ են, շինող ու շէնցնող բազմակներու աշխատանքի երգին տեղ բուերու ձայնը կը լսուի:

Բնակչութեան աճումը կը նուազի, եւ ըստ պաշտ. վիճակագրութեան մը, նոր ծնող երախաներէն հարիւրին 75ը կը մեռնին, մինչդեռ ինք, բնակչութեան աճման խիստ պէտք ունի:

Տնտեսական կեանքը հետզհետէ կը թուլնայ, ուներակները զիրենք կը ստկացնեն, վերջապէս վերջը բացուած կը տեսնեն իրենց կրծքին վրայ, ու մօտաւոր անցեալի կեանքէն խրատուած՝ գիտեն նաեւ դարձանդները, բայց անելութեան եւ վախի զբաղումները իրենց թոյլ չեն տար որ զիրարցնեն Հայոց վերադարձը: Եթէ մեր այս ենթադրութիւնը ճիշդ է, չենք կարող հաշտեցնել զանոնք իրենց արդիականացած եւ քաղաքակրթութեամբ մտայնութեան հետ:

Երդարութեամբ թող կառավարին ասկէ յետոյ երկիրը, մոռնալով բանութիւնները, եւ տյն տեսն հայէն վախճալու պատճառ մը չունին: Երբեք, երբ սուրը պատեանին մէջ էր ու վայրագութիւնները բարձրադալակ չէին, այսօրուայ անբաղձալի նկատուած հայերը չէին որ թուրք պատմութեան փառաւոր էջերը գրուեցին, մոռցուեցաւ արդեօք իրեն թուրքացի, Պաղաղ Բիրաներու, Տառնաներու մատուցած մեծ ծառայութիւնները: Ո՞վ հիմնեց կայսր թշի վարժը՝ Մանուէլ Դաշեան, ո՞վ է թուրք երկրագործութեան մղում տուող երկրագործ. պանքայի հիմնադիրը, Միքայէլ փաշան, ո՞վ է հաստատող ապահովութեան հիմնադիրը, Միքայէլ փաշան, ո՞վ է Հիւլալ Մահմետի (կարմիր մահմետ) հիմնադիրը, Տօթ. Սէրվիլէն, վերջապէս ո՞վ է ներկայիս գործածուող թուրք բողոքագրող մամուլին հնարիչը, դարձեալ հայ մը, Յովհաննէս Միսհէնախան:

Եթէ շարենք, շարանը երկուր է, մէկ խօսքով թուրքիոյ ճարտարաւեստը, վաճառականական, արհեստական, երկրագործական կեանքը, շատ մեծ բան կը պարտի հայութեան, որոնց հանդէպ թուրքիան ապերախ գտնուեցաւ, չ'ընհատուէր զատ, սուրէ տնցուց, թաւանց, ապա հայրենիքէն զրկեց զանոնք:

Ներկայ աղապամիա չ'հանրապետութիւնը թող շարժի արգարու:

ԽՆԴԻԹԻՆ ՀԱՐԻՐ ՏԱՐԻ ՎԵՐ՝ ԲՈԼՈՐ ՄԱՐԴԻԿ ԽՈՒԼ

Վերջերս Նիւեորքի մէջ 500 խուրեւ ներկայութեամբ տրուած պաշտօնական խնդրագիր մը մէջ՝ Նիւեորքի գիտուն, ձայնագիր հնարիչ Մ. Էմի. Էլն-Ինքն ալ գրեթէ խուլ-խորտաւորած ձայնով մէջ հետեւեալ գրեց:

Կաթիլը. արտայայտեց: Անկէ հարկւր տարի վերջ բոլոր մարդիկ խուլ պիտի ըլլան քաղաքական ներքայնութեան խնդրագիր ժողովին: Երբորն յայտարարեց որ ինքը գոչ է իր խուլութենէն որ արդեւ կ'ըլլայ իրեն լսելու այն ազգակները որոնք թուրքիան մտադրումին պատճառ կ'ըլլան:

Ես չ'եմ կարծեր որ տարիներէ ի վեր մեծամեծներ Էմի. Էլն-Ինքն ունեցած գիտել այդ ըլլալ որուն համար ոչ միայն Ամերիկան այլ երկրի բոլոր մասերը անքակտելի կ'ապահան, այդ է Անգրալիսի հետ հարաբերեցող միջինայի մը գիտել, որուն միջոցաւ մարմնաւոր. այնինքն ապրող մարդկութիւնը պիտի կընայ ուղղակի խօսակցիլ Անգրալիսի յուրեանան անձաւ հոգիներու հետ:

Մ. Էմի. Էլն-Ինքն վերջիւ յայտարարութեանը շատ ջանք կ'ընէ, եւ շատ մը խորհուրդներով խնդրեցաւ ծընունդ կ'ուսայ, ինք 500 խուլներու և իրեն ալ կ'եղան ինքնապաշտօնական ձայնը առկա քաղաքականութեան մը շուրջ ու օգտագործ նպատակէն տարբեր երկրապետ տեսակետ մը պարունակէ:

Նախ իր անձին ու գործին վրայ խորհելով՝ կրնանք ժաղաքել թէ իր հնարիչը գիտել տակաւին անկարելի է իրենց խուլութեան պատճառով վրայ, միջին աղ. շառուղով պարտուած է և իր օտարիկ մտադրութեանը զինք խաղաղութեան և անօգուտ թէ իր գիտել յաջողութեամբ պարագային իսկ ոչ ոք պիտի օգտուի անկէ, քանի որ 100 տարի վերջ մարդիկ ընդհանրապէս խուլ պիտի դառնան, ներքայնութեան ժողովին: Բաժնութեան մեծամեծներ գիտունէն և ուղղութեանը գործնական ներկայ մարդկութեան լսողական զօրութեան:

Հաճեցէ աղին ընթացող ըսել թէ՝ ներկայիս մէջ մարդիկ լուր կը լսեն, ինչպէս եղէ 50 տարի առաջ ալ կը լսէին:

Ինչո՞ք երթալ դարձաւ անգին մարդիկ խուլ տեսնելու: Հիմա մարդէն խուլութեան գործուն մէջը չ'ապրեց: Ո՞վ կը լսէ իրաւունքի, արդարութեան ձայնը:

Ո՞վ կը լսէ հայութեան արդար պահանջը՝ ձայնը իրաւունքի-իրաւունքի ժողովուրդի մը՝ որ իրենց իսկ թիւգրեւեակ օգտագործող փառքիկ = գաղտնիք յարկընտան էր, ձայնը՝ ցոյց մը որ միայն քաղաքակրթութեան, լուսաւորութեան պատուը ունենալու վտեմ փափագով՝ ար. մտախիլ եղած է իր օգտակար հոգէն իսկ, իր հոյակապ ու աշխարհակալ մեծ հաշմանկիցներու աչքին առջեւ:

Ո՞վ կը լսէ իրեն իսկ հաշկած օրէնքի ձայնը, Ո՞վ կը լսէ հաշկածը ժողովներու մէջ քրտնեցող ծափերով պատմագրութեան խառնաշփոթ խօսակցութեան պատմագրութեան ծիծաղները:

Ո՞վ կը լսէ Աստուծոյ ձայնին. ո՞վ կը լսէ հրեշտիկ օրէնքի եւ խղճի ձայնին, եթէ ատենք վրայ է կոտուց-

թեամբ քանի ուշ չէ եւ հայերու վերադարձը իրականացնել, մեծ ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլայ թուրքիոյ զարգացման:

Եթէ թուրք վարիչները զանան այս, թուրքիոյ մեծագոյն հարուածը տուած պիտի ըլլան, իսկ իրաւագործ թրքահայութիւնը միմա պիտի ապաւինի ժամանակին, որուն արդարութեան մասին ոչ մի տարակուսանք ունինք, քանի որ ան զօրաւորն եւ տկարը չի զանազանել: Այլ առանց խտրութեան կուտայ իր վճիռը: Ընտ մենք այդ վճիռը կ'ապահանք լի փառահաւատութեամբ արդարութեան յաղթանակին, որով համար պայքարած ենք ու պարտուած, բայց չենք մեռած տակաւին:

ԶՕՐԱՎԱՐ ԹՈՐԳՈՒՄԸ ԿԸ ՀԵՏԱՊԵՒՈՒԻ

Հայ Զօր.ին կենսագրութիւնը

Յայն կառավարութիւնը հետապնդումի ենթարկեց Զօրավար Թորգոմը, որուն համար յայն թերթերը կ'ըսէին թէ՝ ան իրեն աղօթականութեամբ կ'ապահանգէր գործունէութեան մէջ գրեւորած է: Վերջերս յայտնուեցաւ որ ան Յուստիսէն փախած է անձեռն զաւթութեամբ:

Ո՞վ է Զօր. Թորգոմը

Իր բուն անունով՝ Արշակ Գաղ. տառարեան, ծնած է Կեսարիա, իր կերթութիւնը տառ է տեղւոյն Ժող. ութնեւեռ վարժարանին մէջ:

Ստանապոլիսի հաշկուած (1908) յետոյ Պոլսոյ մէջ խմբագրած է «Լիպիթի» ձայնը, թերթը՝ Թորգոմ կեղծ անունով: Այս թերթը ստեղծի մը կեանքը ունեւալով պարագայը ձգեւ լէ վերջ ինքը անցած է Պաւլիարի և հետեւելով Պաւլար սպաներու դատընթացին պատեալ տեղակալ եղած է:

Իրէր Լօթիի հետ մեծամարտ

Պաւլարեան պատերազմին առնել [1912=13] Իրէր Լօթի հայերը նախատեսելու պէս Պաւլարեան համար ալ ըսած էր թէ «նապատեղի կը նմանին»: Ասոր վրայ Պաւլար պա. հետի սպաներուն ընկերութիւնը արդեւ Բ. Լօթիին բացառութիւն պահանջելու Թորգոմ յանձն առաւ մենա. մարտի հրաւիրել իր զաւակը Իրէր Լօ. Թիւն, բայց այս վերջինին մերժումէն վերջ Թորգ. Պաւլարեանը ներկայացաւ Բ. Լօթիին առջ. մենամարտելու համար, առաջին վերջը այս թուականէն կ'սկսի:

Ուսած բարոյականը

Թող բարձրացնէ՞ ձայնը Մ. Էմի. Էլն-Ինքն և ըսէր ոչ թէ չ'ըսող խուլներու մէջ, այլ ժողովուրդներու մեծանուն թէ՝ արդէն խլացած է, և 100 տարի վերջն ալ համար ու կայր պիտի ըլլաւ:

Ըստ իս, աւելի լաւ կ'ընէ Մ. Էմի. Էլն-Ինքն՝ եթէ բարձի բող ընէ անցընալիս արդ. անորոշ գիտել ելձեռն հետքէ անանկ փոք մը՝ զոր հնչեցողը կարող ըլլալ իր ձայնը աղղիլ ընել ստալ խուլներու աղղիլ մէջ, անա այն ժամանակ ոչ թէ ներքայնութեան ժողովին, այլ հարաւորեալներու վշտաւոր փողի, բողբող մտազգործ աղղիկէն տարագրած, կարելի է թուելու վախէն պիտի ստիպուին լսելու պատուի, խոստումի եւ բարոյական պարտականութեան ձայնը:

Ամերիկայ տարորդեալ արարանի, բու երկիրն է, 500 խուլներու խնձօքն մէջ կէս խուլ գիտնականի մը տրուած է աւաւ պատուաւոր գուպակութիւններ ընել, արդեօք Ամերիկայի մէջ չ'են գտնուիր քաղաքական գիտուններ ևս, որ ժամանակին գուշակած ըլլալով պատերազմի միջոցին դարձեալ թուրք եղանակ՝ ժամանակին բարեբաւութիւնը ընէր ներկայ օրեան հայրերը աղաւթու, աղաւթու լաւ համար իրեն ըսած է ընկիթ և հազիւ ծախքերէն, օրենք ժողովն եւ քախաղէտ չ'ըլլալ անկարելի է:

Գիմնագ

Թեամբ քանի ուշ չէ եւ հայերու վերադարձը իրականացնել, մեծ ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլայ թուրքիոյ զարգացման:

Եթէ թուրք վարիչները զանան այս, թուրքիոյ մեծագոյն հարուածը տուած պիտի ըլլան, իսկ իրաւագործ թրքահայութիւնը միմա պիտի ապաւինի ժամանակին, որուն արդարութեան մասին ոչ մի տարակուսանք ունինք, քանի որ ան զօրաւորն եւ տկարը չի զանազանել: Այլ առանց խտրութեան կուտայ իր վճիռը: Ընտ մենք այդ վճիռը կ'ապահանք լի փառահաւատութեամբ արդարութեան յաղթանակին, որով համար պայքարած ենք ու պարտուած, բայց չենք մեռած տակաւին:

ՄԵԼԱՆ Մ. ՍԷՖԵՐԵԱՆ

Թորգում Ռուսիա կանցնի

Համառոտ քննարկում պատերազմի ան-
ցառ Ռուսիա, որովհետև ինքն ֆրանսի-
ական կառավարության հետևում էր Սպա-
րիտի քաղաքին մէջ մնաց իբր թարգման:

Երգումի նախագիտ կերպար

Առանձին զգացողություններ մէջ ծա-
ռայելի յետոյ կը փութայ թիֆլիզ եւ
Հայոց Ազգ. Կոմիտէի գլխաւոր ներկայանա-
լով Երգումի նախագիտ կերպարը պաշ-
տոն կ'ընդունի: Շատ է'անցած հայկ.
իշխանութիւնները բանակէն վարար-
ցին զայն: Թիֆլիզ վերադարձին վերջ
քանի մը հեղինակու հետ պայմանագրի
Ռուսիա կը մեկնի եւ անկէ կ'անցնի
Արեւմտեան:

Անգլ. արհեստի մէջ

Արհեստի մէջ Թորգում սեղ-
հրամանատարին կը ներկայանայ իբր
Հայ Պատերազմական պետ մը, զոր
կը փափաքի Անգլիա երթալ, զինուո-
րական օգնութեան Հայաստան տա-
լու մը Էփրայիմ Կոմար:

Անգլ. կառավարութիւնը զինք
դիմաւորեց Լոնտոնի մէջ զոկատ մը
զօրքով եւ զինուորական մեծ պատե-
նորով ընդունուեցաւ: Արհեստի մէջ
Անգլիայ Թագաւորին երկու սպիտակ
տըշ ետէր բերած էր բայց թաղաւ-
րը մերթն ընդունիլ չտեսնէ:

Փոքր Ասիայ մէջ

1922ին Թորգում կը տեսնուի Փոքր
Ասիայ մէջ, Պաշտօն, իբր մասին բա-
ւական գանձաւորներ կ'ըլլան իբր իբր
հրամանատարութեան ենթակայ զին-
ուորներու թաղանթները զբաղանդով Բա-
ւական հոն գործել վերջ պարզու-
մի ժամանակ կը յաջողի Յունաստան
անցնիլ իբր կառավարութեան:

Վերջին անցները

Հին եւ նոր Յունաստանի մէջ
աղբի զօրքերուն ալ խառնուելով 2/3-
նաստանի վերջին պատերազմներու
աղբի կ'ըստի թէ Անգլիայ հայտնի
հայերէն կամաւոր կ'արձանագրէր. իսկ
հիմայ ալ յայն կառավարութեան հե-
տապնդումին վրայ զօրք կը շնորհ թէ
ան մեկնած է Յունաստանէն:

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ՖՈՐՏ ԲԱՍՏԱՄԱՆԻ ԿԱՆԿԱՆՔ

Նորվալ Հոֆման, Տիբուրի
հաւուակային եւ Վորսի նախկին
գործակալին յայտարարութեան
համաձայն աշխարհառնչակ Հէմ-
րի Ֆորսի հարսուրթիւնը կը հաս-
նի աւելի քան 1.500.000.000 ռու-
բլի, չ'հաւուակով երկարուողը-
ծեալ, հունիստ եւ Բանասա-
յի եւ Մեծն Բրիտանիայ Ֆորս Մո-
թըր ընկերութեան մէջ ունեցած
եւանդաժիւնները: Ֆորս մօտաւո-
րապէս 400.000.000 ռուբլի ալ
կանխիկ դրամ ունի գանազան
դրամասունքում մէջ:

Հոֆման այս մեղացումները
ըրած է դատաւարութեան մը ըն-
քացին, զոր կառավարութիւնը
բացած է ընդդէմ ծերակուսա-
կան Բրգընսի եւ ուրիշ քան
պատգովներու, որոնք Ֆորս Մո-
թըր ընկ. մէջ ունեցած իրենց
փոխադրանք եւանդաժիւնը 1919
ին ծախած են 107.000.000 ռու-
բլի:

Ֆորս 1906—13ին ընթացին
իր ամէն մէկ ժամած ինքնաւար-
ժին վրայ 172—250 ռուբլի բան
ըրած է:

Տօթ. Տէյվիս Ֆրայսը, նա-
նաւոր սնեսագէտ մը, խօսելով
Ֆորսի առեւտրութիւն վրայ անոր
սեղծած գործը կոչած է աշ-
խարհի 7 նաւալիներէն մէկը:

1913ին Ֆորս ընկ. մէկ բաժնաւա-
ժինը եղած է 12000 ռուբլի, կա-
ռավարութիւնը կրտէ որ 1919ին
Ֆորսի բաժնաւաժինը 3500 ռուբլի
էր միայն եւ ուսի այդ բաժնա-
ւաժինները Ֆորսին ծախողները
38.000.000 ռուբլի լուծուածա-
կան տուր մը կը վճարեն:

Ֆորսի ընկ. 1909ին միայն
1000000 ռուբլի կանխիկ դրամ եւ
3.000.000 ռուբլի արժուո-
րեամբ ստացուած ունէր. 1919
ին այս գումարը բարձրացած է
253.000.000 ռուբլի արժուո-
րեամբ կախածի եւ 88.000.000
կանխիկ դրամ: Նոյնպէս 1913
ին Ֆորսի աշխատակիցներուն
թիւը եղած է 1387 մարդ, մինչ
1915ին անոնց թիւը բարձրացած
է 20.000:

Գաղափար մը տալու համար
Ֆորսի հարսուրթեան մասին կար-
ժէ ըսել որ Վորս իր ունեցած հա-
րսուրթեամբ կրնայ գնել Ալեքսան-
դրական թիւր հողերը, շէնքե-
րը եւ ամէն կարգի կալուած-
ները: Ան կրնայ 75.000.000 ռու-
բլի գնել, իւրաքանչիւրը 2
սէնթ հաւուակով: Անոր ունեցած
դրամը պիտի բաւէր գնելու հա-
մար 1923ին ամբողջ Ամերիկայի
մէջ արհեստում կնոջական
հագուստները: Ան 1922ին կրնար
գնել ամբողջ երկրի նեոնաւայնի
առեւտրը:

Եթէ ուզէր ան իր հարսու-
րթիւնը ոսկի վերածել, պէ՛տ է
մինչեւ պատերազմի վերջերս ամ-
բողջ աշխարհի մէջ արհեստում
ոսկին տալ անոր:

Եթէ ան ուզէր այսօր իսկ
սակարան իջնել, կրնար գնել եւ
իր նստողութեան տակ առնել
Միացեալ Նահանգաց պողոտայի,
Բեմսիփաւիայ երկաթուղի եւ Հէ-
մերի Մօթորս ընկերութիւնները:

Անոր հարսուրթիւնը կը հա-
ւասարի 1923 տարւոյն մէջ Ամե-
րիկայի անհասկնալի եւ ընկեր-
ութեան ամբողջական եկամու-
տին հարիւրին 4ը:

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

Կ'ԱՃԻ ԱՐԱԳ ԿԵՐՊՈՎ
(Մասնաւոր Կեանքի «Շրջափո-
Տէրի Ներք») Կ

Մասնաւոր. — Կովկաս Հայկական
Համագործակցութեան բնակչութիւնը զար-
մանալի աճում մը ցոյց կուտայ խոր-
հրդային Միութեան առաջին մարդա-
նամարին համեմատ, որ նոր վերջացաւ,
Հայաստանի բնակչութիւնը կ'աճի հա-
րիւրին 6=8 համեմատութեամբ: Թէ եւ
Ռուսիա ալ հարիւրին 2 համեմատու-
թեամբ անակնկալ աճում մը ցոյց կու-
տայ, բայց Հայկական փոքրիկ Հայ-
րապետութիւնը որ հազար 14000 հաւա-
կուած մղոն տարածութիւն ունի, առ-
խարհիս ամենէն առաջ պէ՛տ է արհա-
ղուղ երկրին է, բայց վկայութեան վա-
լերիւն Օղիսիւնի, որ Սովիէթ վիճա-
կագրական պատգովներու նախագահն
է: Օղիսիւն կը յայտարարէ թէ մինչեւ
1931 խորհրդային Հայաստանի բնակ-
չութիւնը պիտի կրնայ պակսուիլ:

Հայաստանի արհեստագր բազմա-
ժրմուրթեան երկու հիմնական պատգով-
ներէն մէկը այն է թէ, կ'ըսէ Օղիսիւն,
հայրամայն ու առաւելանք անցած են,
իսկ երկրորդը հայ ժողովուրդին բուռն
սերն է մանուկներու համար: Ամբողջ
խորհրդային Միութեան բնակչութիւնը,

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Մ. ՔԵՐԵՆՍԿԻ զարմեաց կեանքի

Ռուսիայ, նախկին նախարարականներէն Մ. Քերենսկի իր կարգ մը կարգ-
կիցներուն հետ Նիւ Եորք ժամանած է: Գաղափարներ շրջանակները խորհրդաւոր
կը նկատեն այս ուղեւորութիւնը:

Անգլիա նոր գոյ կը դրէ

Շանկայ տակաւին պաշտօնական կը մնայ Բանթոնի յառաջաններու կող-
մէ: Անգլիացիներ նոր զօրքեր, պատերազմական նոր հազարներ կը զրկեն Շանկան
պաշտպանելու համար:

Սերայիա եւ Խորհ. Միութիւն

Սերայ կառավարութիւնը Խորհ. Միութիւնը ճանչնալու համար մօտեց
աշխատանքի պիտի սկսի Այս կարգադրութեան մասին Ռուսիայի հոն չէ եւ
եթէ ան յաջողի լուծուած կը յայտարարէ իր փոքր համաձայնութիւնը:

Ռուսո—Ռուս առեւտրական դաւանցիրը

Պարս. — Բոլոր անհամաձայնութիւնները վերջ գտան: Առեւտրական դաւան-
գիրը պիտի ստորագրուի:

Էնկիւրթ. — Կառավարութիւնը ստորագրեց թրք. առեւտրական պաշ-
տագիրը:

Եթէ ի՞նչ է...

Բարիդ. — Կ'ըսուի թէ գաղափար մը պիտի կնքուի Ֆրիւանտայի, Էնթոնի-
Յիւրի, Լիփսեյի, Լիթուանի, Գերմանի, Անգլիայ, Ֆրանսայի եւ Ռուսիայ մի-
ջ, Պարսիկի խաղաղութիւնը ապահովելու համար:

Իսայո—Ռուս անհամաձայնութիւնը

Մասնաւոր. — Սովիէթները պիտի բողոքեն խաղաղութեան մօտ, Պետրոպոլս
գաղափարին վաւերացումին համար, զոր կը համարեն թշնամական տրուք մը:
Կ'ըսուի թէ Մասնաւորի խաղաղական դեմքան Կոստ Ֆրիւանտայի խնդրած է որ զինք
զրկեն թէքին:

որ նաւագետ 1921ի սովին եւ ուրիշ
զօրախոսութեան պատգով, այժմ
կ'անի եւ կը գտնի բնական բարձր հա-
մեմատութիւնը:

Խորհրդային Միութեան ամբողջ
բնակչութեան թիւն է 143.000.000,
երեսուն հազարներ կան, որոնք 100.000
է աւելի բնակիչ ունին:

ՀԱՅ ԱՆԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ
ՖԻՆԱՆՍԱՅԻ ՄԵՋ

Բարիդէն կը գրեն. — Անգործներու
թիւը որ բաւ օրէ կ'աւելնայ, Այս պատ-
գովաւ սեղադրեալ օրէ օր աւելի գե-
տնալ կը նային օտարականներուն:
Անգործ հայերու ահագին բազմութիւն
մը ունին:

Խնդրեալ անցեալ տարի կ'աշխա-
տէին եւ գեղեցիկ կ'ապրուէին, իսկ
այս տարի գործազրկութիւնը ուտարե-
ցուց զիրենց եւ բուռնութեան մաս-
նեց: Կ'ըսուի թէ աշխատանքի նախա-
հարութիւնը գործ պիտի հայտարարէ օ-
տարականներուն այսինքն զանոնք պի-
տի աշխատանք հաճեալ մէջ: Խօսք
մասնաւորելով հայերուն, անմիջապէս
ըսենք թէ ոչ մէկը կրնայ տոկոս ալ
ժամը աշխատանքին: Նոր հոս ալեւան
թիւն աշխատանքներու մէջ իրենց բո-
ւերը կը սպառեն ու բաւեր կը մեղման,
ի՞նչ պիտի քլալ իրենց վեճակը հա-
մեմատ անհամաձայնութիւն աշխատութեան
մէջ:

ՄԻ ՓԱՆՏՆԵՐ ԱՌԻԹՈՐ

Բաշ մասնագէտ մը շուտով կը բու-
ժէ յոգեւոր (Բիւսթիստ) թանջը
(մայրը), Կարաթափութիւնը ու
զինք մեղքերու թիւը կը գաղափարէ:
Եւ իսկ կը բուսցնէ ու կերկարեցնէ:
Հասցէն գիտնալ փոփոխեցը
գիմին Լիբանանի վարչութեան:

Խմբագրութիւն

ՍԱԿԱՐԱՆ

16 Մարտ 1927	
Եգիպտոս: Ոսկի Ս. դնկ	635
Սերիլին » »	620
Տոլար » »	127
Օսմ. Հնչ. Ոսկի	557
Ֆրանս » »	184
Անգլ. » »	615
Թրք. քաղաքացի	65
» » Պ. Օ.	90
» Արժաք Մեծիս	53
տուր. Ոսկի արծաթ. Ե	1764

ՕՆԵԿ ԳԱՅՐԱՄԱՆ

Յ Ա Ն Կ
Գ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՂԵՏԱԼՆԵՐՈՒ
ՃԻՆԵՐԻ ԵՆՈՒՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ

Ս. Գան.

Նախորդ Գումար	8390
Յ. Աղանան	50
Ա. Թողեան	100
Ն. Օղալան	50
Պ. Պետրոսեան	200
Յ. Արարեան	200
Մ. Կրիստեան	100
Խ. Գանթարեան	50
Գ. Թաղեան	50
Մ. Նորատուկեան	100
Թ. Թաղեան	200
Խ. Թիլիքեան	100
Յ. Աղանան	25
Գ. Հեղեան	50
Տիկ. Մ. Կիւրճեան	26
Ս. Կանկեան	10
Մ. Կիւրճեան	23
Ե. Գ. Երան	100
Օ. Քելեքեան	50
Գ. Մալեպեան	50
Ա. Ղազարեան	50
Ե. Գալաղեան	25
Մասամ Գալաղեան	50
Գ. Գալաղեան	100
Յ. Օրինեան	25
Աւել Գալաղեան	50
Գ. Նիկոլեան	100
Ս. Արարեան	25
Մ. Սուրբեան	25
Յ. Գալաղեան	25
Գ. Էնթիլեան	75
Տիկ. Ղազարեան	25
Վ. Գալաղեան	50
Յ. Նաւարեան	25
Ս. Կարապետեան	50
Յ. Հանեան	10
Յ. Եր. Մկրտիչեան	50
Մ. Մանուկեան	10
Օ. Պետեան	20
Տիկ. Թալաղեան	10
Խ. Գալաղեան	20
Պ. Տէր Մկրտիչեան	50
Գ. Ղազարեան	25
Ա. Նաւարեան	10
Յ. Թալաղեան	20
Յ. Կանեան	50
Յ. Պարթեան	25
Յ. Տէր Գալաղեան	50
Ազգ. վարժարանի տնօրէն	350
Եւ պատգովներ	350
Հաւանքի հարկերու Միութիւն	1500
Ա. Մանեան	50
Ընդհ. գումար	12874

